

якості на сировину космеї двічіперистої та враховані при розробці технології одержання лікарських рослинних засобів на її основі.

Список літератури

1. Петкова І. Б., Унгурян Л. М., Горяча Л. М. Виявлення органічних кислот у волошки синьої трави. *Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів*: матеріали VII наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Тернопіль, 23-24 вересня 2020 р. Тернопіль: ТНМУ, 2020. С. 45.
2. Borage, calendula, cosmos, Johnny Jump up, and pansy flowers: volatiles, bioactive compounds, and sensory perception / L. Fernandes, S. Casal, J. A. Pereira et al. *European Food Research and Technology*. 2019. Vol. 245. P. 593–606.
3. Chemical characterisation and hepatoprotective potential of *Cosmos sulphureus* Cav. and *Cosmos bipinnatus* Cav. / M. Saleem, H. A. Ali, M. F. Akhtar et al. *Natural Product Research*. 2019. Vol. 33 (6). P. 897–900.

Антигістамінні властивості череди трироздільної

Демешко О. В., Урсул О. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ursulanutas66@gmail.com

Вступ. Глобальною медико-соціальною проблемою є алергія. Поширеність її у всьому світі росте з кожним роком і приблизно кожні 10 років подвоюється. Якщо збережеться така тенденція, то досить швидко за даними ВОЗ, майже всі жителі Європейського континенту страждатимуть алергією в тій або іншій формі. Тому, наразі, створення сучасних нових антигістамінних засобів як ніколи актуальне, адже багато з них викликають звикання. А тим паче, зараз дуже актуально винайти натуральні та недорогі антигістамінні засоби.

Мета дослідження. Метою роботи є дослідження антигістамінних властивостей череди трироздільної (*Bidens tripartita*).

Матеріали та методи. У роботі були використані наступні методи: пошуковий, аналітичний метод обробки даних.

Результати дослідження. Череда трироздільна (*Bidens tripartita* L.) — однорічна трав'яниста рослина родини айстрові. Вона має по три зазубрених вирости на насінинах, від того й отримала таку назву. Рослина цвіте з липня по серпень, а у вересні дозрівають її плоди. Поширена повсюдно в Україні, Середній Азії, в сибірських і далекосхідних регіонах.

Лікарською сировиною є трава зібрана в період бутонізації. Трава череди трироздільної містить наступні класи біологічно активних речовин: глікозиди, флавоноїди, кумарини, дубильні речовини, органічні кислоти, ефірну олію, мінерали.

Лікувальні властивості рослини використовувалися в китайській і тибетській медицині. Слов'янські травники застосовували настої для лікування шкіряних захворювань.

Рослина використовується як допоміжний засіб при лікуванні висипів та екземи у дорослих.

При діатезі та пелюшковому дерматиті у дітей ванни з настоєм трави череди м'яко та безпечно допомагають зняти запалення, свербіж, почервоніння без застосування гормональних препаратів, використання яких у ранньому віці перебуває під заборобою.

Легка седативна дія трави нормалізує сон немовляти, зменшує нервову збудливість, підвищену через заподіяний алергією дискомфорт.

Значуще дослідження в питанні застосування трави череди в терапії алергічних реакцій провели фахівці медичного університету Вітебського державного ордена Дружби народів у 2015 році. До теперішнього часу аналогічних досліджень не проводилося, тому його результати можна застосовувати в якості основи для поновлення терапевтичної практики.

Піддослідних тварин розділили на дві групи. Всі вони отримували алерген, що викликав очікувані зміни в структурі стовбурових клітин. Останні відіграють основну роль в протіканні алергічних реакцій.

В ході дослідження однієї контрольної групи піддослідних тварин давали настоянку череди всередину. Друга група препарат не отримувала. Спостереження проводилося протягом чотирнадцяти днів. Були виявлені і зафіксовані наступні результати:

- у групі тварин, що не отримували настоянку череди, відзначалися значні зміни структури стовбурових клітин. При мікроскопічному дослідженні спостерігалось їх збільшення, розрив мембран із вивільненням вмісту внутрішніх гранул. Алергічна реакція протікала яскраво, активно;
- у групі тварин, які отримували всередину настоянку череди, алергічна реакція проходила в більш спокійній формі. Відзначалася стабільність мембран огрядних клітин в залежності від дозування засобу. При максимальному дозуванні, яка становила 10 міліграмів сухої сировини на один мілілітр розчину, кількість огрядних клітин з вивільненим вмістом гранул виявилось в 1,9-2,4 рази меншим, ніж у першій групі. При зниженні дозування засобу в два рази показники змінювалися пропорційно. Кількість індикаторів алергії – огрядних клітин з розірваними мембранами виявилось менше першої групи в 1,6 рази.

Висновок. При великому виборі синтетичних антигістамінних препаратів, настій трави череди при алергічних захворюваннях залишається перевіреним, безпечним засобом, який має невелику кількість протипоказань, підходить як дітям так і дорослим.

Дослідження температурно-часового режиму екстрагування біологічно активних сполук з трави медунки

Демчук Ю. В., Ніколайчук Н. О.

Національний фармацевтичний університет,

Кафедра технологій фармацевтичних препаратів (м. Харків, Україна)

tfp@nuph.edu.ua

Вступ: Медунка *Pulmonária* L. (лат. pulmones — легені; плями на листі нагадують тканину легень, тому в середньовіччі вважали, що рослину треба використовувати для лікування легеневих захворювань) — рід багаторічних опушених трав'янистих рослин родини шорстколистих (*Boraginaceae* Juss.). Близько 10 (15) видів роду розповсюджено в помірному поясі Євразії, в Україні — 6. Медунка лікарська поширена у листяних лісах, серед чагарників переважно на заході країни; медунка м'яка (*P. mollissima* Kern., *P. dacica* (Simonk.) Simonk., *P. mollis* Wulf. ex Hornem) — у Карпатах, у лісових і лісостепових районах Правобережжя, у степу — дуже рідко; найпоширеніша медунка темна (*P. officinális* L., subsp. *obscura* Murb.; *P. obscura* Dumort.) — в